

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΜΕΛΕΤΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ
ΜΟΝΗΣ ΣΙΣΙΩΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ
ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΟΨΗΣ

ΑΝΑΔΟΧΟΣ – ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ

ΕΛΕΝΗ-ANNA ΧΛΕΠΑ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2017

**ΝΕΑ ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΟΨΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ
ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ
ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΗΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ**

Μετά την ολοκλήρωση της ανασκαφικής έρευνας που διενήργησε η Εφορεία Αρχαιοτήτων Κεφαλληνίας (Μάιος 2017), με υπεύθυνη την αρχαιολόγο Ελένη Παπαφλωράτου, τα ευρήματα εξετάστηκαν από τους μελετητές. Φωτογραφήθηκε, αποτυπώθηκε ή μετρήθηκε μεγάλος αριθμός (70) διάσπαρτων αρχιτεκτονικών μελών που αποκάλυψε η ανασκαφική διερεύνηση του καθολικού (Εικ. 1- 4). Συγκεκριμένα, ταξινομήθηκαν και αποδόθηκαν σε συγκεκριμένες θέσεις της δυτικής όψης σαράντα ένα (41) μέλη¹ ή θραύσματα μελών, βάσει της απόφαση του ΚΑΣ ((ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΔΑΒΜΜ/275856/24139/3675.25.08.2016, παρατήρηση 2) που μας κοινοποιήθηκε στις 7 Σεπτεμβρίου 2016².

Κατά την ανασκαφική διερεύνηση (Μάιος 2017) αποκαλύφθηκε το κάτω τμήμα της δυτικής όψης (ύψος 2,70μ.) που είχε επιχωθεί (Εικ.5-7). Η όψη ήταν επιχρισμένη, ενώ διακρίνονται τέσσερις σειρές δόμων, που δεν καλύπτονται πλήρως από επίχρισμα, στο βορειότερο τμήμα της. Διατηρούνται κατά χώραν: οι βάσεις των βάθρων στήριξης των ημικίωνων που πλαισίωναν το τοξωτό περίθυρο, το αριστερό βάθρο χωρίς την στέψη του, καθώς και η αριστερή βάση του περιθύρου πάνω στο μαρμάρινο κατώφλι. Ακέραιη σώζεται η λίθινη κατασκευή της κλίμακας ανόδου στο καθολικό από την αυλή (ΑΡΧ.24).

Το θαμμένο, μετά τους σεισμούς, τμήμα της δυτικής όψης, η κλίμακα ανόδου, με δύο σκέλη και πλατύσκαλο, μικρή κλίμακα που οδηγούσε στην νότια πλευρά του καθολικού, καθώς και τα λείψανα του περιθύρων και των βάθρων των ημικίωνων που αποκάλυψε η ανασκαφή δεν ήταν ορατά κατά την εκπόνηση της μελέτης αποκατάστασης του παλαιού καθολικού Σισίων (Δεκέμβριος 2014 - Σεπτέμβριος 2015). Όλα τα παραπάνω αποτυπώθηκαν και παρουσιάζονται (Υφιστάμενη Κατάσταση) στα νέα σχέδια διαμόρφωσης της δυτικής όψης και της κάτοψης.

¹ Βλ. παρακάτω Πίνακες 1, 2.

² Στις 15 Σεπτεμβρίου 2016 παραδόθηκε στην Ελληνική Εταιρεία η Αρχιτεκτονική και η Η/Μ μελέτη με ενσωματωμένες τις παρατηρήσεις των όρων της απόφασης του ΚΑΣ.

Η νέα πρόταση διαμορφώνεται ως εξής:

Το διακοσμημένο πλαίσιο της θύρας εισόδου (ΕΙΣ.1) διαμορφώνεται από δύο βάθρα με γεωμετρική διακόσμηση, τα οποία φέρουν αρράβδωτους ημικίονες που στέφονται από κορινθιακά κιονόκρανα (χαρακτηριστικά της αφιερωμένης στην Παναγία εκκλησίας). Το ένα εξ' αυτών σώζεται ακέραιο και φέρει διάκοσμο με φύλλα ακάνθων. Ο θριγκός έφερε επίσης διάκοσμο με φύλλα ακάνθου όπως και εκείνος του ναού της Ευαγγελίστριας στο Κάστρο.

ΠΛΑΙΣΙΟ: Προτείνεται η ανακατασκευή του πλαισίου με νέο υλικό (δεξιό βάθρο, βάσεις, σφόνδυλοι, κιονόκρανο) στο οποίο θα ενσωματωθούν τα σωζόμενα διάσπαρτα μέλη (σφόνδυλοι - κιονόκρανο) σύμφωνα με το σχέδιο (ΑΡΧ.24). Οι βάσεις των βάθρων θα συμπληρωθούν όπου χρειάζεται.

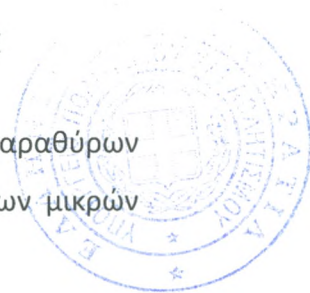
ΤΟΞΩΤΟ ΠΕΡΙΘΥΡΟ: Προτείνεται η αναστήλωση του τοξωτού περιθύρου, εφόσον έχουν ταυτιστεί τα περισσότερα μέλη του, με χρήση νέων μελών από πωρόλιθο, όπου απαιτείται σύμφωνα με το σχέδιο (ΑΡΧ.24). Οι σταθμοί της θύρας θα ανακατασκευαστούν βάσει του ίδιου σχεδίου.

ΘΡΙΓΚΟΣ: Ο θριγκός αποτελείται από οριζόντιες ζώνες σε προχώρηση με επίστεψη από ευθύγραμμο ηψίτομα αετώματος, που πλαισίωναν ανάγλυφο στοιχείο (πλάκα) με έμβλημα³.

Προτείνεται η ανάκτηση του θριγκού. Οι διαστάσεις και η μορφή του πώρινου θριγκού και του αετώματος προκύπτουν, αφενός από την φωτογραφία της δυτικής όψης πριν από τους σεισμούς του 1954, και αφετέρου από τη διαμόρφωση του αντίστοιχου περιθωρώματος στο ναό της Ευαγγελίστριας στο Κάστρο (βλ. αναλυτικά και Τεχνική Έκθεση Αρχιτεκτονικής Μελέτης, Α' Φάση).

Ως προς τον νέο θριγκό, αν τεκμηριωθεί με βεβαιότητα η θέση σωζόμενων θραυσμάτων με ακάνθους στο υπέρθυρο, υπάρχει η δυνατότητα, αυτά να ενσωματωθούν σε τυχαίες θέσεις στα νέα αρχιτεκτονικά μέλη.

³ Οικόσημο που χρησιμοποιήθηκε και σαν έμβλημα της Κεφαλλονιάς, Μπιρμπίλη 1985, 190, σημ.

ΠΛΑΙΣΙΑ ΠΑΡΑΘΥΡΩΝ: Δύο μέλη (2) των πλαισίων των μικρών παραθύρων βρέθηκαν κατά την ανασκαφή και αποδίδονται στα τοξωτά πλαίσια των μικρών παραθύρων της όψης.

ΓΕΙΣΟ: Στο τριμερές γείσο αποδόθηκαν συνολικά 26 μέλη ή τμήματα/θραύματα μελών που θα συμπληρωθούν με νέο λίθο όπου απαιτείται και θα τοποθετηθούν στο γείσο της δυτικής όψης.

ΦΕΓΓΙΤΗΣ: Ταυτίστηκαν και αποδόθηκαν στις αρχικές θέσεις όλοι οι λίθοι του διακοσμημένου με φύλλα ακάνθου πλαισίου του φεγγίτη.

ΤΟΙΧΟΠΟΙΙΕΣ: Κατά την ανασκαφή αποκαλύφθηκαν 100 περίπου λαξευμένοι λίθοι από τη δυτική όψη. Αυτοί θα αποδοθούν σε κατάλληλες θέσεις (δόμους) στα χαμηλά τμήματα της δυτικής όψης σύμφωνα με το σχέδιο (ΑΡΧ.24).

Οι νέες λιθοδομές προτείνεται να διαφοροποιηθούν από το αυθεντικό τμήμα με τη χρήση λίθων που δεν θα φέρουν περιτένεια, σύμφωνα με το σχέδιο.

Εικ. 1. Αγελαίοι λαξευτοί λίθοι με περιτένεια

Εικ. 2. Διάσπαρτοι λίθοι.

Εικ. 3, 4. Διάσπαρτοι λίθοι στο προαύλιο του νέου καθολικού.

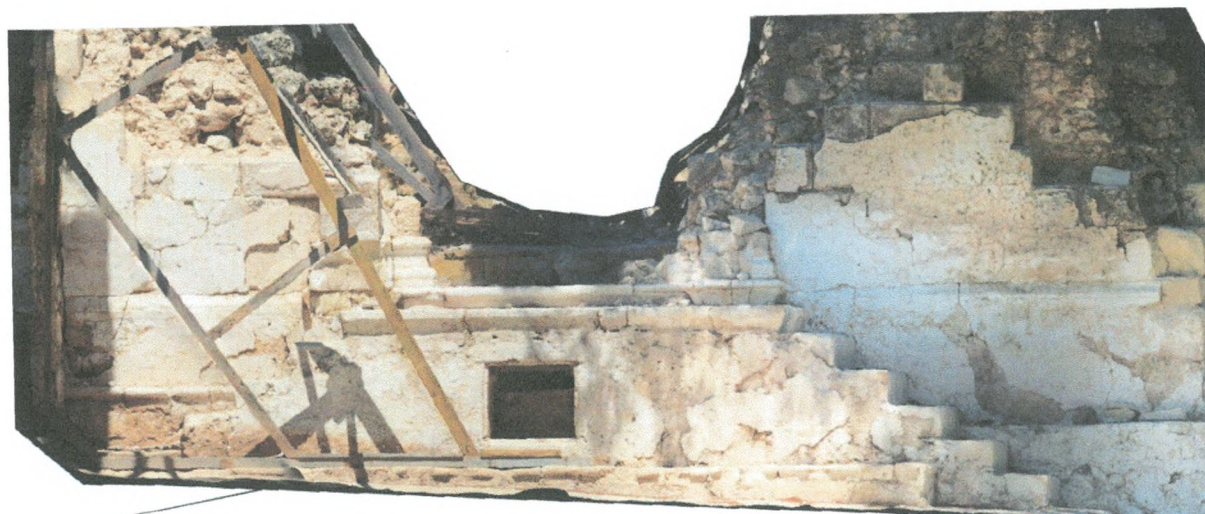
Εικ. 5. Η αυλή και η δυτική πλευρά του καθολικού από Νότια.

Εικ. 6. Η όψη της εισόδου.

Εικ. 7. Το νοτιότερο τμήμα της όψης.

Εικ. 8. Το βάθρο της κλίμακας ανόδου.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ

1. ΑΡΧ. 18. ΚΑΤΟΨΗ (ΚΛ. 1/50), ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ
2. ΑΡΧ. 24. ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ (ΚΛ. 1/50).

1. ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΔΙΑΣΠΑΡΤΩΝ ΛΙΘΟΠΛΙΝΘΩΝ Η ΘΡΑΥΣΜΑΤΩΝ¹

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΛΙΘΩΝ	ΤΟΞΩΤΟ ΠΕΡΙΘΥΡΟ ΔΥΤ. ΕΙΣΟΔΟΥ (ΤΠ)	ΓΕΙΣΟ ΤΥΠΟΣ Α (Γα)	ΓΕΙΣΟ ΤΥΠΟΣ Β (Γβ)	ΓΕΙΣΟ ΤΥΠΟΣ Γ (Γγ)	ΦΕΓΓΙΤΗΣ	ΠΛΑΙΣΙΑ ΠΑΡΑΘΥΡΩΝ	ΤΟΙΧΟΔΟΜΗ ΔΥΤΙΚΗΣ ΟΨΗΣ		
ΑΓΕΛΑΙΕΣ ΛΙΘΟΠΛΙΝΘΟΙ (ΠΕΡ. 100)							•		
ΜΕΛΗ ΤΡΙΜΕΡΟΥΣ ΓΕΙΣΟΥ		1*,2,3,4, 5,6,7,8*, 9*, 10, 11, 23*	13, 15, 16, 17,20,21 γων., 22*, 27θρ. 7, 12, 15, 25	12, 14, 14, 34					
ΜΕΛΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΘΥΡΑΣ ΕΙΣΟΔΟΥ (ΤΠ)	18, 33								
ΜΕΛΗ ΤΟΞΩΤΟΥ ΥΠΕΡΘΥΡΟΥ (ΤΠ)	5, 6, 8, 9 27 (ΚΛΕΙΔΙ)								
ΚΙΟΝΟΚΡΑΝΑ (ΚΙ)	28								
ΣΦΟΝΔΥΛΟΙ ΗΜΙΚΙΟΝΩΝ (ΣΦ)	24, 26, 29								

¹ Με αστερίσκο οι ακέραιοι λίθοι.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΣΠΑΡΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΚΑΙ ΘΡΑΥΣΜΑΤΩΝ (ΙΟΥΝΙΟΣ 2017)¹

ΜΕΛΟΣ	ΣΧΕΔΙΑ ΑΠΟΤΥΠΩΣΕΩΝ/ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ-ΘΡΑΥΣΜΑΤΩΝ (ΜΗΚΟΣΧΠΛΑΤΟΣΧΥΨΟΣ)	ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ
ΠΦ1 (1) ²	ΠΦ1 όψη Α όψη 0 0.1 0.3 0.5	
ΠΦ2 (2)	ΠΦ2 όψη όψη Α 0 0.1 0.3 0.5	
ΠΦ3 (3)	ΠΦ3 όψη Α όψη 0 0.1 0.3 0.5	

¹ Ονομασία διάσπαρτων μελών: ΠΦ ΠΛΑΙΣΙΟ ΦΕΓΓΙΤΗ, ΤΠ ΤΟΞΩΤΟ ΠΕΡΙΘΥΡΟ ΕΙΣΟΔΟΥ, ΣΦ ΣΦΟΝΔΥΛΟΣ ΗΜΙΚΙΟΝΑ, ΠΛ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΑΡΑΘΥΡΩΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΟΨΗΣ, ΚΙ ΚΙΟΝΟΚΡΑΝΟ, Γα ΓΕΙΣΟ, Γβ ΓΕΙΣΟ, Γγ ΓΕΙΣΟ.

² Αρίθμηση των μελών επί τόπου.

ΠΦ4 (4)	ΠΦ4 όψη Α όψη 0 0.1 0.3 0.5	
ΤΠ1 (5)	ΤΠ1 όψη Α κάτοψη 0 0.1 0.3 0.5	
ΤΠ2 (6)	ΤΠ2 όψη όψη Α 0 0.1 0.3 0.5	

ΤΠ3 (8)	ΤΠ3 κάτοψη όψη Α 0 0.1 0.3 0.5	
ΤΠ4 (9)	ΤΠ4 κάτοψη όψη Α 0 0.1 0.3 0.5	
ΤΠ5 (27)	ΤΠ5 όψη όψη Α 0 0.1 0.3 0.5	
ΤΠ6 (18)	ΤΠ6 κάτοψη Β όψη Β όψη Α 0 0.1 0.3 0.5	

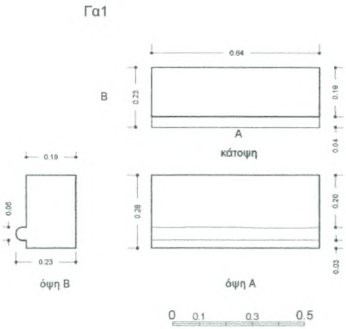
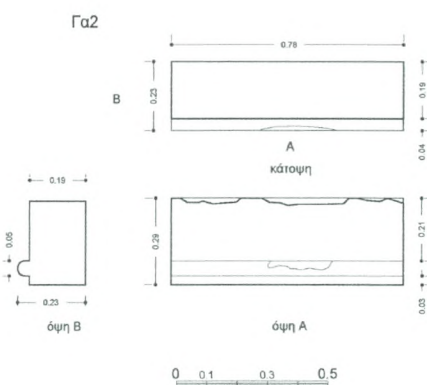

ΣΦ1 (26)	ΣΦ1	
ΣΦ2 (29)	ΣΦ2	
ΣΦ3 (24)	ΣΦ3	
ΚΙ1 (28)	ΚΙ1	

Λ1 (17)	ΠΛ1	
ΠΛ2 (19)	ΠΛ2	

	ΓΕΙΣΟ ΤΥΠΟΣ α	
Γα 1 (23)	Γα1 	
Γα 2 (1)	Γα2 	
Γα3 (2)	47X17X30 εκ.	
Γα 4 (3)	58X40X28 εκ.	
Γα 5 (4)	20 X17X27 εκ.	

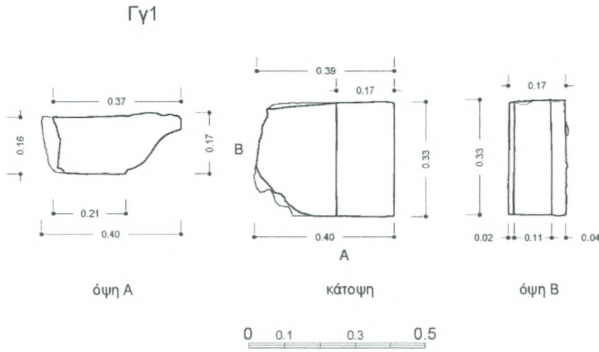
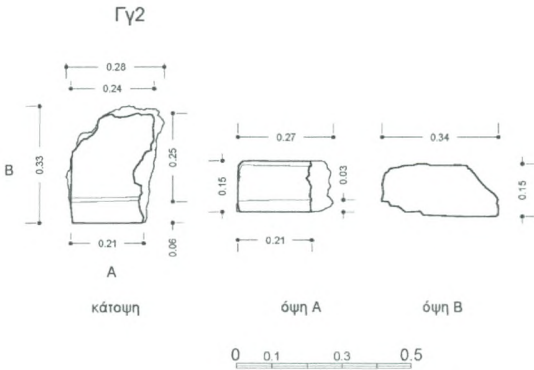

Γα 6 (5)	43X20X29 εκ.	
Γα 7 (6)	30X20X29 εκ.	
Γα 8 (7)	51X23X29 εκ.	
Γα 9 (8)	56X20X29 εκ.	
Γα 10 (9)	66X17X29 εκ.	
Γα 11 (10)	18X14X30 εκ.	
Γα 12 (11)	38X29X29 εκ.	

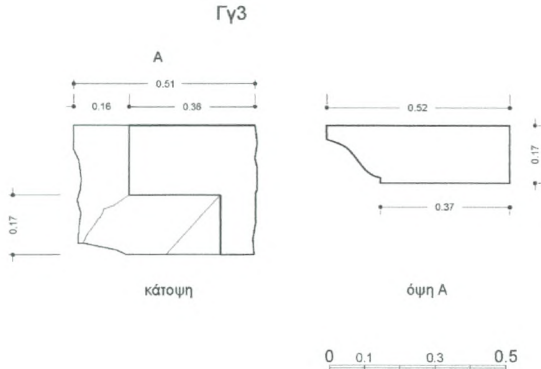

ΓΕΙΣΟ ΤΥΠΟΣ Β		
Γβ1 (7)	Γβ1 κάτοψη όψη Α όψη Β όψη Γ 0 0.1 0.3 0.5	
Γβ2 (12)	Γβ2 όψη Α κάτοψη όψη Β 0 0.1 0.3 0.5	
Γβ3 (15)	Γβ3 όψη Α κάτοψη 0 0.1 0.3 0.5	
Γβ4 (13)	29X42X13 εκ.	

Γβ 5,6 19,20	29X42X20 εκ. 29X40X20 εκ.	
Γβ7 (22)	33X65X20,5 εκ.	
Γβ8 (17)	46X71X20	
ΓΕΙΣΟ ΤΥΠΟΣ γ		
Γγ1 (14)	Γγ1 όψη Α κάτοψη όψη Β	
Γγ2 (34)	Γγ2 κάτοψη όψη Α όψη Β	

Γγ3 (21)	Γγ3 κάτοψη όψη Α 0 0.1 0.3 0.5	
Γγ4 (12)	27X50X18 εκ.	
Γγ5 (14)	25X65X19 εκ.	
Γγ6 (15)	35X45X19 εκ.	

